Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 322 Vineri 25 Noembrie 1938
12 Pagini P. IIII

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAŢIUNII SIBIU

EXAMENELE DE BACALAUREAT

Ministerul educaţiei naţionale a luat o decisie, după care absolvenţii liceelor teoretice, care au fost respinşi de trei ori la examenul de bacalaureat, să se poată înscrie în clasa a opta, ca elevi preparaţi în particular, la secţia de îndrumare ce-şi vor alege, spre a-şi redobândi dreptul — în caz de absolvire — să se prezinte iarăşi la examenul de bacalaureat. Dispoziţia aceasta s'a impus de o altă dispoziţie legală restrictivă, privitoare la condiţiile de admitere a tinerilor în serviciile publice şi particulare, sau în şcolile speciale.

Cum pentru admiterea candidaţilor în servicii şi şcoli speciale se cere diploma de bacalaureat, un numr relativ însemnat de tineri, căzuţi la trei examene consecutive de bacalaureat, ar fi rămas declasaţi, dezorientaţi şi fără posibilităţi de a-şi asigura mijloacele de existenţă în raport cu capitalul lor de cunoştinţe şi cu situaţia lor socială.

S'ar fi creat astfel unei părţi din tineret, o situaţie anormală şi îngrijorătoare, prin barierile ridicate de o dispoziţie draconiană în materie de învăţământ public.

De aceea recenta dispoziţie a ministerului educaţiei naţională este în acord cu însuşi scopul învăţământului public — care a devenit popular — şi cu interesele sociale.

La noi, ca şi în alte ţări, dacă s'au luat măsuri mai severe cu privire la examenele candidaţilor de bacalaureat, aceasta s'a făcut spre a se micşora afluxul tineretului în Universităţi şi în şcoli speciale, prin operaţiunea selecţiunei elementelor.

După datele statistice ale ministerului educaţiei naţionale, în anul 1925 — când s'a reintrodus examenul de bacalaureat — din 6655 de candidaţi, au reuşit numai 2374.

In anul 1928 din 16.500 de candidaţi, au reuşit 8193; în anul următor din 19.200, au reuşit 10.000; iar în anii următori, s'a menţinut proporţia de aproape 50 la sută a candidaţilor reuşiţi.

Aceleaşi rezultate s'au obţinut şi în alte ţări, fie din cauza insuficienţei culturale a candidaţilor căzuţi, fie din cauza stărei de spirit de după război a tineretului, preocupat şi de exerciţiile sportive.

Din moment însă ce s'a căutat să se facă o selecţiune mai severă a candidaţilor la bacalaureat, în vederea micşorării afluxului tineretului în Universităţi şi în diferite şcoli superioare de specialitate, impusă de necesităţile învăţământului nostru superior, nu se putea menţine alte restricţiuni, care să creeze mari dificultăţi tinerilor absolvenţi a şapte, sau opt clase de liceu teoretic, prin neadmiterea lor în funcţiunile publice şi particulare, sau în şcoli speciale. Invăţământul public, chiar cel superior, a devenit popular, după război, în toate statele civilizate. Aceasta dovedeşte nevoia din ce în ce mai mare a dezvoltării culturii în massele populare. Organizarea învăţământului modern trebue, deci, să se adapteze cerinţelor generale culturale; asigurând însă selecţiunea elementelor în şcolile superioare speciale şi în deosebi, în Universităţi.

O bună organizare a învăţământului reclamă şi o bună organizare socială, care să nu îngădue formaţiunea elementelor tinere nefolositoare, declasate şi dezorientate, ci să asigure tuturor elementelor, în raport cu capacitatea lor de muncă, mijloacele de existenţă.

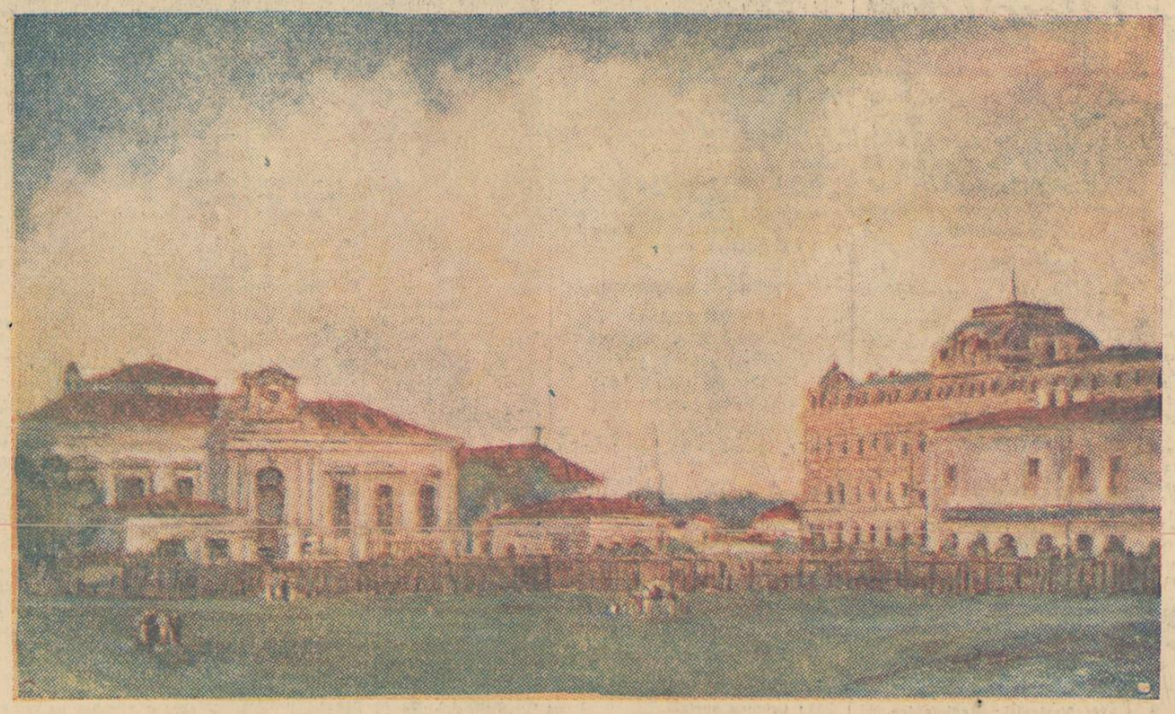

C. B. CRETZOIU

VECHEA CASĂ DE DEPUNERI
(IN DREAPTA ACTUALUL „GRAND HOTEL", FOST „HOTEL DE FRANCE")

Franţa nu admite nici o cedare de colonii

Comunicatul comisiei coloniale a Senatului francez la Ultimă oră

SCRISORI DIN LONDRA

Liberalismul in omenire

de AUGUR

LONDRA, Noembrie

Preşedintele Roosevelt a făcut mai deunăzi apel la alegătorii din ţara sa, cerându-le să servească democraţia, dând voturile liberalilor. Dar, în Statele-Unite nu există un partid liberal. Dealtminteri, din discursul preşedintelui reese clar, că d. Roosevelt nu se gândea la credinţa faţă de un partid, ci la ceeace s'ar putea numi o concepţie liberală în politică. De fapt, impresia era că d Roosevelt dorea să se facă o distincţie printre candidaţii propriului său partid democratic, după atitudinea lor liberală sau neliberală.

Acest lucru e foarte interesant. In Europa, dela războiu încoace, am asistat la un atac cumplit împotriva liberalismului, nu atât ca partid politic, ci ca o atitudine spirituală precisă faţă de evenimentele politice. Bolşevismul în Rusia, fascismul în Italia, naţional-socialismul în Germania, toate trei sunt mişcări îndreptate, în primul rând, împotriva conceptiei liberale a vieţii. Motivul acestor mişcări se găseşte în credinţa foarte răspândită, că liberalii sunt răspunzători de slăbirea democraţiei după războiu. Dar, înainte de a merge mai departe, să spunem ce înţelegem prin cuvintele, democraţie şi liberalism.

Democraţia, după cum am avut adeseori prilejul s'o spunem, e o stare socială, în care toţi îşi dau seama că posedă depturi egale şi sunt gata să accepte o parte

(Continuare în pag. 2-a)

După vizita M. S. Regelui la Paris

„Franţa e hotărâtă să colaboreze şi să sprijine România în domeniul economic până la extrema margine a posibilului"

Intreaga presă franceză comentează vizita făcută de M. S. Regele Carol II la Paris ca un eveniment de o deosebită importanţă, menit ca, prin consecinţele lui, să întărească şi mai mult legăturile de prietenie între Franţa şi România, colaborarea acestei ţări la acţiunea de pace şi desvoltarea relaţiilor economice între ele. Marile ziare pariziene relevă personalitatea Suveranului României, „care — spune Figaro *— are un rol precumpănitor în îndrumarea politicei externe şi economice a ţării Sale" şi care — spune* Excelsior *— „este în acelaş timp un om de stat şi un subtil diplomat care îndrumă mişcările politice şi dirigueşte curentele caracteristice ale poporului Său".*

Atitudinea României şi rolul M. S. Regelui Carol cu prilejul ultimelor evenimente internaţionale sunt cu deosebire relevate de presa pariziană. Astfel ziarul „L'Ordre", de sub direcţiunea d-lui Emil Burè, spune că „M. S. Regele a lucrat cu o mare îndemânare şi voinţă ştiind în împrejurări foarte grele să-şi păstreze întreaga libertate de acţiune fără a supăra pe nimeni".

Vizita Suveranului nostru la Paris deşi lipsită de caracter oficial a fost totuşi prilejul celor mai calde manifestaţiuni de înaltă stimă pentru M. S. Regele Carol şi de prietenie pentru România. Ea a fost în acelaş timp şi fecundă în rezultate, întrucât după înseşi comentariile presei franceze, Suveranul, în întrevederile ce le-a avut cu d. Lebrun, preşedintele Republicei şi cu d-nii Daladier şi Bonnet, a desvoltat punctul de vedere pe care l-a exprimat şi la Londra şi care a produs o reală impresiune.

„Suveranul României — scrie ziarul „L'Ordre" — a dobândit dela conducătorii noştri certitudinea legăturilor cari unesc Franţa şi România. Aceste legături sunt tot atât de trainice ca totdeauna dacă nu chiar mai mult. Franţa este hotărîtă ca în domeniul economic să colaboreze şi să sprijine România PANA LA EXTREMA MARGINE A POSIBILULUI".

Inaltul Ambasador al poporului român, în solia Sa de pace, n'a întâmpinat numai manifestaţiuni de stimă, de simpatie şi de încredere, dar, graţie preciziunei, claritătei şi sinceritătei cu care a expus punctul de vedere românesc şi dorinţa României de a colabora pe drumul păcii cu toate popoarele hotărîte ca şi el pentru apărarea aceluiaş ideal, M. S. Regele Carol II a întâmpinat unanime aprobări şi a determinat hotărâri ale căror efecte folositoare se vor vedea într'un viitor apropiat. Afirmaţia ziarului „L'Ordre" că Franţa e hotărîtă să colaboreze şi să sprijine România până la extrema margine a posibilului este de o importanţă care nu va scăpa nimănui. Ceea ce lipsea strânsei prietenii franco-române era tocmai o tot atât de strânsă colaborare paralelă în domeniul economic.

La Londra, la Bruxelles şi la Paris, M. S. Regele Carol a arătat că nu există drum mai sigur şi mijloc mai fecund pentru acţiunea de pace decât colaborările economice.

M. S. Regele (având la dreapta pe generalul Braconnier) şi Marele Voevod Mihai, trec în revistă compania de onoare în curtea palatului prezidenţial din Paris

M. S. Regele şi Marele Voevod Mihai au sosit la Sigmaringen

Augustii oaspeţi vor lua parte la o vânătoare organizată în jurul localităţii Umkirch

Berlin, 22 (Rador). — M. S. Regele Carol II al României, însoţit de Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, a sosit în cursul dimineţii la Freiburg, venind dela Paris.

Suveranul României şi Marele Voevod şi-au continuat apoi călătoria spre Umkirch, unde sunt oaspeţii A. S. R. Principele Frederick de Hohenzollern, la castelul Sigmaringen.

Augustii Oaspeţi vor participa la o vânătoare în jurul localităţii Umkirch.

Politica antirevizionistă şi problema coloniilor

de R. SEIŞANU

Revendicările teritoriale ale Germaniei, privitoare la colonii, fie sub forma retrocedării fostelor sale posesiuni din Africa, perdute prin tratatul de la Versailles, fie sub forma unei „redistribuiri echitabile" între toate marile puteri, a vastului domeniu colonial mondial, a provocat o reacţiune în ţările direct interesate.

Notăm că toate coloniile ce au aparţinut Germaniei până la 1919, au fost atribuite, sub mandat, de consiliul suprem al aliaţilor, Marei Britanii şi Franţei: o parte din Togo, Camerun şi din Estul african, — Franţei; iar Sud-vestul african şi celelalte părţi din Togo, Camerun şi Estul african, — Marei Britanii. Acestea sunt coloniile pe care le revendică Germania pe baza fostelor sale drepturi de posesiune.

Pentru noi este interesantă, nu atât problema coloniilor, cât reacţiunea ce a provocat-o în Franţa şi în Marea Britanie, cererile Germaniei, în legătură cu tratatele în vigoare, cu revizuirea lor şi cu principiile moderne ale dreptului internaţional public.

Ce se opune de către englezi, cererilor revizioniste germane? Principiul respectării tratatelor şi al dreptului de posesiune, sau de exerciţiu al unui mandat în regulă.

Nu numai atât. Cum Uniu-

(Continuare în pag. 2-a)

M. S. Regele Carol II in Belgia

M. S. Regele urmărind explicaţiile tehnice date la fabrica naţională de arme de războiu din Liège
La stânga: A. S. R. Principele Carol al Belgiei şi Măria Sa Marele Voevod Mihai

Consiliul de miniştri de Marţi seară

Un consiliu de miniştri a avut loc Marţi, 22 Noembrie 1938, la orele 18, la Patriarhie, la care au luat parte toţi miniştrii şi subsecretarii de stat aflători în Capitală.

D. N. PETRESCU-COMNEN, ministrul afacerilor străine a făcut o expunere asupra schimbului de vederi avut cu oamenii politici ai Angliei cu privire la chestiunile internaţionale, ce sunt la ordinea zilei, în timpul cât a însoţit pe M. S. Regele în Anglia.

D. MIHAIL RALEA, ministrul muncii, a expus consiliului de miniştri principiile generale ale proectului de lege ce a întocmit privitor la asigurările sociale. D-sa va face în scurt timp declaraţiuni amănuntite presei.

După expedierea lucrărilor curente, Consiliul a luat sfârsit la ora 20.30.

Limba noastră

Un „cap de şcoală"

Mă uit în urmă şi văd drumul lung şi greu pe care l-am străbătut, drum care începe să se deschidă tot mai bun şi mai plin de lumină.

Ce era acum trei ani?

Cum pornesc muncitorii cu lopata şi cu târnăcopul să dărâme o clădire, aşa se năpustiseră „marii" noştri scriitori să doboare limba, să-i schimbe cuvintele, să-i arunce gramatica, să-i spargă sintaxa.

Criticii, „marii" noştri critici, descopereau numai genii şi dădeau îndrumări, să-ţi stea mintea în loc. Unul spunea: „O limbă se poate îmbogăţi, fie prin creare de cuvinte, fie prin încorporare de vorbe străine, fie, în sfârşit, prin spargerea formelor simtactice înţepenite".

Altul ridica în slavă pe nişte „mari" poeţi, despre cari astăzi nici nu se mai aude, găsea că versurile lor „oricât par de stângace uneori, sub raportul limbii româneşti, ele sunt străbătute de o vibraţie de artă, ceeace nu se întâmplă cu atâtea din versurile corecte, scrise într'o prea corectă limbă românească ale atâtor poetaştri din trecut şi din viitor..." „Nu putem exclude, scrie „marele" critic, un poet, care în loc să se consacre negustoriei, se sacrifică poeziei... In poezie nu mă interesează gramatica... îndată ce ieşim în republica literilor, întâia noastră grijă e să întâlnim suflete, temperamente, talente, sau cum le-o mai fi zicând, indiferent de ortografie, morfologie şi sintaxă".

Mână în mână cu criticii mergeau şi filologii, „maarii" noştri filologi. Limba e „un organism viu, zicea unul, ea se preface mereu". „Trebue să facem unificarea europeană, zicea altul... A te ridica împotriva neologismelor înseamnă a lupta pentru menţinerea barierelor între popoare. Nimic nu desparte mai mult pe oameni decât limba. Iar limbile, prin nimic nu se apropie mai mult între ele, decât prin împrumuturi".

Şi târnăcoapele loveau de zor să dărâme tot, mai ales limba, — să nu mai fie „bariere între popoare".

Am început să scriu, să mă împotrivesc, să arăt crima ce se face cu graiul nostru.

Am arătat scrisul întortochiat şi de râs al unora, îngâmfarea pitită în vorbe goale, cumplita secetă din capul altora.

„Marii literaţi" s'au năpustit asupră-mi. Am primit chiar scrisori, neiscălite firește, pline cu injurii. Mi-am căutat de drum. Lumea a început să vadă răul şi mulţi s'au lecuit. Pocitorii — şi cei nesocotiţi, cari ca oile se luau după alţii, şi cei foarte socotiţi, cari voiau să nu mai avem o limbă românească, — s'au mai astâmpărat. Iată, veni acum şi ziua, când un critic, făcându-şi datoria, cercetează limba în care se scrie.

D. Şerban Cioculescu, vorbind despre un roman al d-nei H. Papadat-Bengescu, spune că i-ar fi peste mână să înşire „toate erorile săvârşite de autoare împotriva spiritului limbii noastre". Se mulţumeşte să arate numai unele: voce de bază al unui cor — ora de consultaţie ale lui Caro — nişte aparate a lui Caro — Madona a cărui (în loc de al cărei) secret — totuşi nu îngădua Corneliei a fi trăit (în loc de că trăise) cum avea plăcere (în loc de cum îi plăcuse) — pe (în loc de cu) trecerea timpului — a-l duce pe (în loc de la) dependinţe — era dusă numai pe (în loc de pentru) un minut la pod — invitaţii aleşi pe unghie (în loc de pe sprinceană) — ani nu se vedeau (în loc de nu se vedeau cu anii) — nu se feştelise (în loc de terfelise) niciodată — aşa i-a căpiat (în loc de căşunat) nevestii — îi revenea (în loc de îşi amintea) — abia negustorul la uşe (à peine le marchand à la porte, în loc de abia ieşise negustorul din odaie) — el mort (lui mort), nu se măritase — pe moment (sur l'instant) — i se urcă încă (encore —iarăşi) sângele la cap.

Sunt mulţumit.

Truda nu mi-a fost în zadar. A pătruns în mintea tuturora adevărul, că nu se poate scriitor român, fără să cunoască bine limba română, cum nu se poate opera de artă, fără formă desăvârşită. Criticii s'au încredinţat că e o prostie să cauţi „vibraţie de artă' în scrierea cui îşi bate joc de limbă şi nu-i pasă de ortografie, de morfologie, de sintaxă.

Critica d-lui Şerban Cioculescu e şi un usturător răspuns dat unei ciudate, foarte ciudate, dări de seamă, care a apărut în Le Temps, despre literatura noastră.

In acea dare de seamă, d. Léon Thévenin, corespondentul ziarului parisian, trâmbiţează în lumea largă, să se ştie, că d-na Bengescu e în România, „un adevărat cap de şcoală, care a inspirat o întreagă înoire a literaturii feminine — „Mme Bengesco est un véritable chef d'école, qui a inspiré tout un renouvellement de la littérature féminine".

Il întrebăm pe d. Léon Thévenin, dacă un scriitor francez ar scrie franţuzeşte, cum scrie d-na H. Papadat-Bengescu românește, ar putea fi în Franţa „mare scriitor", „cap de şcoală, — în Franţa lui Boileau, cel cu :

Sans la langue en un mot,
l'auteur le plus divin
Est toujours, quoi qu'il fasse,
un méchant ecrivain.

fără limbă... autorul cel mai dumnezeesc e, totdeauna, orice ar face, **un scriitor prost.**

T. PISANI

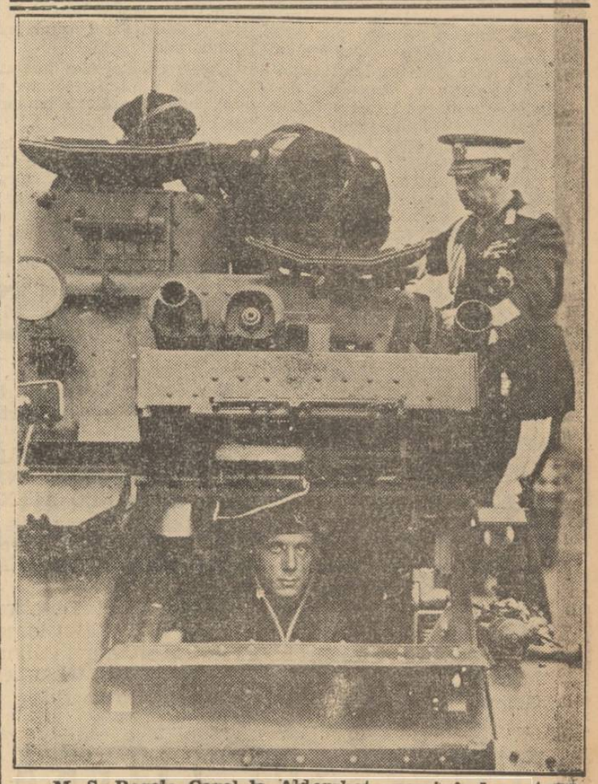

M. S. Regele Carol la Aldershot examinând un tanc englez